

Kinderopvang Villa Vrolijk

Pedagogisch beleid

0-4 jaar

Inhoudsopgave

Inleiding en visie.....	3
Groep samenstelling.....	4
H1 Wat hebben kinderen nodig?.....	5
1.1 Veiligheid en welbevinden.....	5
1.2 Ontwikkelen en leren van jonge kinderen.....	5, 6
1.3 Samenwerking met ouders.....	6
1.4 Mentorschap.....	6
1.5 Bitcare.....	7
H2 Wat willen we bereiken?.....	8
2.1 Pedagogische doelen en vaardigheden van kinderen.....	8
2.2 Waarden en normen; respect en waardering voor diversiteit	8
2.3 Waarden en normen; straffen en belonen	9
2.4 Eigen maken van waarden en normen en de fysieke omgeving	9, 10
2.5 Waarden, normen en afspraken voor ons	10
2.6 Eigen maken van waarden en normen en activiteiten	11
H3 Wat moeten we doen om onze doelen te bereiken?.....	12
3.1 Basiscommunicatie.....	12
3.2 Steunen en stimuleren van spelen en leren.....	13
3.3 Indeling en inrichting van de buiten- en binnenruimtes...	13
3.4 Dagritme.....	13,14
3.5 Observatiemethode Kijk!.....	15
H4 Hoe brengen wij onze doelen in de praktijk verzorg-leergebied?	16
4.1 Wennen, begroeten en afscheid nemen.....	16
4.2 Emotionele veiligheid.....	17
4.3 Emotionele veiligheid en de groepssamenstelling en –grootte	18
4.3.1 drie uursregeling.....	18
4.3.2 vaste gezichten.....	19
4.4 Emotionele veiligheid en activiteiten.....	19
4.5 Emotionele veiligheid en spelmateriaal.....	20
4.6 Eten en drinken.....	20
4.7 Verschonen, zindelijk worden en slapen.....	21
4.8 Seksualiteit en lichamelijkeheid.....	22
4.9 Persoonlijke competentie.....	23
H5 Hoe brengen wij onze doelen in praktijk op speel-leergebied?	24
5.1 Bewegen en zintuiglijk ervaren.....	24
5.2 Samen spelen en samenleven.....	24
5.3 Taal en communicatie.....	26
5.4 Natuur en fysieke omgeving.....	27
5.5 Ordenen, meten en rekenen.....	27
5.6 Geluid en muziek, dans en beweging.....	27
5.7 Beeldende expressie.....	28
H6 Handelsewijze bij ziekte, medicijnverstrekking en medisch handelen	29
H7 Coachplan	32

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van Kinderopvang Villa Vrolijk, het pedagogisch beleidsplan is nooit af en zullen we regelmatig aanpassen. Dit pedagogisch beleidsplan is geschreven om u een beeld te kunnen geven over de werkwijze van onze kinderopvang.

Voor vragen of opmerkingen, kunt u terecht bij

Manuela van Tiggele

Telefoon: 0166 851212

E-mail: info@villavrolijksintmaartensdijk.nl

Onze Visie

Wij zetten de visie van Kinderopvang Villa Vrolijk graag voor u uiteen aan de hand van onze 5 kernwoorden: Veiligheid, Leergierig, Flexibel, Liefdevol en Speels.

Veiligheid

Wij weten met onze jarenlange ervaring als geen ander dat het belangrijk is een betrouwbaar adres voor kinderopvang te zijn. Voor u als ouders, maar meer nog voor uw kind(eren). De opvang moet een plaats zijn waar ze zich veilig en geborgen voelen. Wij zullen er alles aan doen uw kind die plaats te bieden. De kleinschaligheid van onze opvang is daarin een belangrijke factor!

Leergierig

Elk kind is leergierig op zijn of haar eigen manier. Die leergierigheid willen wij stimuleren. Samen met uw kind zullen we op een speelse manier op ontdekkingsstocht gaan, in onze gesprekjes, materialen en natuurlijk vooral de onderwerpen die het kind zelf aandraagt.

Flexibel

Onze opvang is flexibel. Dat houdt in dat wij graag met u als ouders meedenken over de mate waarin u opvang nodig hebt. We betrekken u daarnaast graag bij alles wat plaatsvindt binnen onze opvang door middel van onder andere onze Bitcare app.

Liefdevol

Elk kind is uniek. Door onze ruime ervaring weten wij hoe belangrijk het is uw kind goed te leren kennen en zo liefdevolle opvang te bieden. De liefde voor dit vak en de kinderen is onze drijfveer.

Speels

Spelen is ontzettend belangrijk voor een kind. Spel draagt bij aan een gezonde ontwikkeling. Plezier staat hoog in ons vaandel. U kunt van ons verwachten dat we uw kind een fijne, plezierige omgeving willen bieden!

Kinderopvang Villa Vrolijk

Versie april 2015

Herzien januari 2022

Onze groep samenstelling

Het KDV (0-4 jarigen)

Bij Kinderopvang Villa Vrolijk is er gekozen voor een verticale groep. (Dit is tevens de stamgroep) Hier hebben we plaats voor 16 kindplaatsen

Waarom een verticale groep;

In een verticale groep kunnen jongere kinderen zich optrekken aan oudere kinderen en de oudere kinderen leren omgaan en rekening houden met de jongere kinderen. De kinderen blijven 4 jaar lang in dezelfde groep waardoor ze vertrouwd raken met de ruimte en ze treffen steeds dezelfde pedagogisch medewerkers.

De BSO (4-12 jarigen)

Bij Kinderopvang Villa Vrolijk wordt er gewerkt vanuit een vaste stamgroep.

Voorschoolse opvang (VSO) is op één dag in de week een samengestelde stamgroep, namelijk op woensdag. Dat wil zeggen, dat de kinderen van het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang (BSO) in een groep worden opgevangen in de ruimte van het KDV. De maximale groepsgrootte van deze samengestelde stamgroep is 16 kinderen, dit is dan tussen 7:00- 8:30, daarna worden de VSO kinderen naar school gebracht.

Omdat deze kinderen ouder dan 4 jaar zijn, maar wel op het dagverblijf zitten word er aangepast speelmateriaal gebruikt.

Op de andere dagen worden de VSO kinderen op de BSO opgevangen. Dit wordt gedaan omdat we dan meer dan drie BSO kinderen hebben en het is dan wettelijk verplicht om naar hun eigen basisgroep te gaan. (de BSO)

Heel af en toe kan het zo zijn dat er NSO (naschoolse opvang) kinderen op deze groep komen.

Aan het einde van de dag als bijna alle kinderen zijn opgehaald en er zijn nog maar 1 á 2 kinderen over op de BSO, dan kan de leidster ervoor kiezen dat het voor deze kind(eren) fijner is om nog even op het KDV te mogen spelen. Meestal zit hier dan nog een jonger broertje of zusje. Dit word kindratio berekend of het wel op de groep wettelijk gezien mag.

We laten dit dan aan de ouders weten via een bericht in Bitcare.

H1. Wat hebben kinderen nodig?

1.1 Veiligheid en welbevinden

Veiligheid: een veilige basis, een “thuis” waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn.

Door herhaald positief contact ontstaan er relaties en een emotionele band tussen mensen. Jonge kinderen gaan zich hechten aan hun pedagogisch medewerkers; ze gebruiken hen als veilige basis om hun omgeving te verkennen en zoeken bij hen bescherming en troost.

Ook het contact met ouders is van groot belang. Als ouders zich niet welkom voelen op de kinderopvang, kunnen hun kinderen dat gevoel overnemen. Door dagelijks vriendelijk contact en overleg ontstaat er wederzijds vertrouwen.

Vertrouwdheid tussen kinderen ontstaat bij jonge kinderen door regelmatig samen te spelen. Daarom is het belangrijk dat kinderen in een vaste groep spelen. We helpen de kinderen in hun contacten met elkaar en om zich veilig te voelen bij elkaar.

Er wordt gebruik gemaakt van een dagritme dat aansluit bij de behoeftes van de kinderen. Op deze manier wordt er structuur geboden en hebben de kinderen houvast.

Bij de inrichting van Kinderopvang Villa Vrolijk is ook rekening gehouden met het bieden van een veilige omgeving. Zo is ervoor gezorgd dat kinderen zowel in de ruimtes binnen als buiten ongestoord samen en alleen kunnen spelen in een veilige, hygiënische omgeving. Er is ruimte voor een tal aan activiteiten, waarbij er een gezonde balans is gecreëerd tussen lichamelijke veiligheid en de behoefte van kinderen aan bewegen en exploreren. De binnenruimte is zodanig ingericht dat kinderen veel zelf kunnen pakken en doen. Dit bevordert de zelfstandigheid, maar ook het zelfvertrouwen van het kind. Ook de huiselijkheid wordt benadrukt, zodat de kinderen zich veilig en geborgen voelen. De buitenspeelplaats is een ideale plaats voor het kind om vanuit de veiligheid en geborgenheid die is opgebouwd te experimenteren, te ontdekken en plezier te maken.

1.2 Ontwikkelen en leren van jonge kinderen

Jonge kinderen hebben een aangeboren drang tot leren en ontdekken. Ze leren door uitproberen en ontdekken, door te kijken en te imiteren, door herhaling en door spelen. Door te spelen oefenen kinderen alle motorische,

sociale, emotionele, cognitieve, morele en communicatieve vaardigheden die ze nodig hebben.

Ieder kind moet zich in zijn eigen tempo kunnen ontwikkelen op zowel lichamelijk, emotioneel, sociaal en verstandelijk terrein. Dat geeft zelfvertrouwen en een gevoel van greep te krijgen op de wereld.

Wij helpen de kinderen bij het ontdekken van hun omgeving en hun eigen binnenwereld. Bij Kinderopvang Villa Vrolijk vinden we het erg belangrijk dat alles wat er gedaan wordt met de kinderen te begeleiden met taal. Ook als kinderen nog nauwelijks taal begrijpen en zelf niet praten, is taal erg belangrijk. Door met hen te praten, leren ze taal.

Wij gaan er vanuit dat ieder kind met een bepaalde aanleg wordt geboren, waardoor de mogelijkheden en grenzen van de ontwikkeling worden bepaald. In hoeverre die mogelijkheden worden benut, hangt onder andere af van motivatie en temperament van het kind, maar ook de omgeving waarin het kind opgroeit speelt een belangrijke rol. De kinderopvang maakt deel uit van de omgeving van het kind en heeft dus invloed op de ontwikkeling van het kind. Wij proberen aan te sluiten op de ontwikkeling van ieder individu en deze te stimuleren.

1.3 Samenwerking met ouders

De ouders vormen binnen de begeleiding van de kinderen een belangrijke factor. Een goede samenwerking met de ouders is een voorwaarde om goed met de kinderen te kunnen werken.

Met de ouders wordt de ontwikkeling van de kinderen besproken tijdens individuele oudergesprekken in de vorm van een Kijk registratie. Deze registraties vinden 1x per jaar plaats. Wanneer er vanuit de ouders en/of leidsters behoefte is aan meer gespreksmomenten, is hier uiteraard ruimte voor. Tijdens de momenten van halen en brengen worden de bijzonderheden van die dag besproken m.b.t. het kind en de groep.

Meepraten en meedenken zijn goede instrumenten voor de ouderbetrokkenheid die ervoor zorgen dat de kwaliteit van de opvang kan worden geoptimaliseerd. De oudercommissie van Villa Vrolijk zal zich met name bezig houden met de inhoud en kwaliteit van de opvang. Deze moet uit minimaal 2 personen bestaan.

1.4 mentorschap

Alle kinderen hebben hun eigen 'mentor'. Hierbij kunnen de kinderen en ouders altijd terecht. De kijk gesprekken en eventuele andere nodige gesprekken worden met de mentor gevoerd.

1.5 Bitcare

Ouders laten hun kind in vertrouwen achter bij het kinderdagverblijf, maar willen wel graag weten wat hun kind heeft beleefd.

Via de gratis bitcare app voor apple en android of via de website kunnen ouders elk gewenst moment van de dag zien wat hun kind meemaakt in de kinderopvang.

Met behulp van de activiteitenregistratie wordt door Bitcare automatisch een dagboek van het kind gemaakt, op deze manier hoeven ouders geen enkel moment in het leven van hun kind te missen. De ouders kunnen tevens notities achterlaten voor de pedagogisch medewerkers en verlof of ziekte melden.

H2. Wat willen we bereiken?

2.1 Pedagogische doelen en vaardigheden van kinderen

Er zijn 3 doelen die nagestreefd worden: veiligheid, persoonlijke vaardigheden, sociale vaardigheden.

Het doel 'VEILIGHEID' is in Hoofdstuk 1 behandeld; fysieke en emotionele veiligheid zijn voorwaarden voor welzijn en ontwikkeling van kinderen die bij Kinderopvang Villa Vrolijk zijn gewaarborgd.

De 'PERSOONLIJKE VAARDIGHEDEN' zijn in te delen in:

* emotionele vaardigheden ("Kijk, ik mag er zijn"): In relatie met anderen ontstaat het gevoel er te mogen zijn en op anderen te kunnen vertrouwen bij kinderen.

* cognitieve vaardigheden ("Kijk, ik voel, denk en ontdek"): Jonge kinderen zijn kleine onderzoekers. Ze willen hun wereld snappen en ze verruimen hun wereld door nieuwe ontdekkingen.

* communicatieve vaardigheden ("Luister, ik kan het zelf zeggen"): Zelfs de allerjongste kinderen hebben vaardigheden om zichzelf kenbaar te maken. De taal van jonge kinderen is aanvankelijk zeer beperkt, maar effectief voor de goede verstaander.

* motorisch-zintuiglijke vaardigheden ("Kijk, ik kan het zelf, het lukt me"): Jonge kinderen hebben een aangeboren drang om dingen zelf te doen.

* creatief-beeldende vaardigheden ("Kijk, ik kan dansen, zingen en iets maken"): Ritmes en bewegen en zingen horen bij de natuur van de mensen. Evenals de neiging om zich uit te drukken in materie, door verven, tekenen, kleien etc.

'SOCIALE VAARDIGHEDEN' ("kijk, we doen het samen") ontstaan in relatie met andere mensen. Kinderen leren rekening te houden met elkaars gevoelens. Ze leren hulp vragen, ontvangen en geven.

2.2 Waarden en normen; respect en waardering voor diversiteit en verschillen

Alle kinderen zijn welkom bij Kinderopvang Villa Vrolijk. Respecteren is een waarde waar we veel belang aan hechten en dat willen we naar de kinderen toe ook duidelijk laten merken.

We leggen kinderen ook geen typische mannen- of vrouwenrol op. Er is geen onderscheid tussen jongens- en meisjesspeelgoed; alle kinderen hebben daarin een vrije keuze.

2.3 Waarden en normen; Straffen en belonen

Bij Kinderopvang Villa Vrolijk worden de kinderen benaderd vanuit een positieve houding. Het is de kinderen duidelijk waar de grenzen liggen, deze worden keer op keer herhaald en uitgelegd. Het is aan ons om de grenzen duidelijk aan te geven en regels toe te passen om de omgeving overzichtelijk en veilig te houden. Regels worden spelenderwijs toegepast, er wordt rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van het kind. Wij dragen verschillende ideeën en oplossingen aan waarop het kind kan handelen. Ook wordt het kind hierbij gestimuleerd om zelf oplossingen aan te dragen. Op deze manier leert het kind dat er vaak verschillende oplossingen zijn voor een bepaald probleem en dat het ook zelf keuzes kan maken daarin. Dat vergroot de persoonlijke vaardigheid, de zelfredzaamheid, het gevoel van eigenwaarde en zelfvertrouwen.

Wij gaan er vanuit dat het belonen van goed gedrag meer effect heeft dan het bestraffen van ongewenst gedrag.

Toch is het soms, b.v. bij agressief gedrag, onvermijdelijk in te grijpen. Dat ingrijpen, zal bestaan uit het uitleggen wat het ongewenste gedrag inhoudt, zodat het kind begrijpt waarom er ingegrepen wordt, bij herhaling van het ongewenste gedrag volgt een kort moment van onderbreking van het spel. Wij zullen het kind er op wijzen dat het gedrag ongewenst is, niet het kind zelf!

Degene die het kind apart gezet heeft, gaat zelf na een tijdje (afhankelijk van de leeftijd van het kind) naar het kind toe en kijkt of hij begrepen heeft waarom hij apart is gezet. Het kind krijgt de gelegenheid om het goed te maken door alsnog de afspraak na te komen of door sorry te zeggen.

2.4 Eigen maken van waarden en normen en de fysieke omgeving

Kinderen mogen bij ons niet in de keuken (keukenzone) spelen. In deze ruimte staan immers dingen die gevaarlijk kunnen zijn voor kinderen.

Een pedagogisch medewerker moet de hele dag door een inschatting maken van wat ze kan verwachten van de kinderen.

Soms kunnen kinderen meer dan zij verwacht: zelf eten, klimmen e.d.

Soms kunnen kinderen minder dan zij verwacht: een klein kind is egocentrisch en kan moeilijk wachten. Het heeft ook nog geen begrip van tijd en kan zich nog niet verplaatsen in anderen. Het is dus logisch dat kinderen iets afpakken van een ander kind, omdat ze het graag willen hebben. Zij beseffen nog niet dat een ander kind daar verdrietig van wordt. Kleine kinderen handelen puur vanuit het lustprincipe. Wat zij willen hebben, zullen zij hoe dan ook willen bemachtigen en wel direct !

Kleine kinderen kunnen ook verkeerde keuzes maken. Ze zien bijvoorbeeld dat een ander kind een boterham met kaas heeft en daarom willen zij dat ook. Terwijl ze helemaal geen kaas lusten. Je kunt het een jong kind niet kwalijk nemen.

Door hun deelname aan het groepsproces leren kinderen langzamerhand en beetje bij beetje dat zij rekening moeten houden met elkaar, dat zij anderen pijn of verdriet kunnen doen, maar ook kunnen troosten en opvrolijken, dat ze op hun beurt moeten wachten, elkaar uit moeten laten praten, samen moeten delen en spelen en dat ze respect moeten hebben voor elkaar.

Kinderen wordt aangeleerd hoe ze netjes kunnen zitten aan tafel en dat ze niet mogen gaan staan in de kinderstoel. Dit positieve gedrag wordt ook aangemoedigd en gestimuleerd door ze te prijzen. Er worden alleen tuigjes gebruikt wanneer een leidster alleen op de groep staat en er voor het kind een gevaarlijke situatie ontstaat doordat hij of zij steeds gaat staan en nog niet voldoende ontvankelijk is voor de uitleg van een leidster. Als er twee leidsters op de groep staan, blijft er altijd 1 leidster bij de kinderen aan tafel zitten om het gebruik van tuigjes overbodig te maken.

2.5 Waarden, normen en afspraken voor de Pedagogisch medewerker

Wij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het inrichten/aankleden en geordend houden van de ruimtes. Zij doen dat in overleg met elkaar.

Als wij alleen op de groep staan mogen we de groep nooit verlaten, zonder een collega gewaarschuwd te hebben. Wanneer een van ons alleen in het pand verblijft, en gebruik wil maken van het toilet, zorgt ze ervoor dat de kleine kinderen in een box of bedje verblijven en de grotere kinderen in een veilige ruimte verblijven waar ze even wachten op .

Stagiaires die een bol-opleiding volgen, zijn er niet om de groep te leiden, mits i.v.m. een zieke medewerkster maken wij een uitzondering op deze regel. Maar dan hebben we wel alle andere mogelijkheden geprobeerd en een beroep op gedaan (dit betreft wel een 3^e jaars stagiaire). Zij doen alles onder verantwoordelijkheid van de medewerkers van Villa Vrolijk. Ondersteunende/assisterende/huishoudelijke taken zijn ondergeschikt aan begeleidende/verzorgende en pedagogische taken. Wanneer beide soorten taken tegelijkertijd de aandacht vragen, dan nemen de medewerkers van Villa Vrolijk altijd de begeleidende/verzorgende en pedagogische taken op zich en de stagiaire de andere taken. Een stagiaire wordt niet alleen met een groep kinderen gelaten.

Wij moeten op de hoogte zijn van de inhoud van het pedagogisch beleid, de risico-inventarisaties en de GGD-map. Zij moeten de inhoud niet alleen kennen, maar ook toepassen in hun werk bij Kinderopvang Villa Vrolijk.

Kinderopvang Villa Vrolijk

Versie april 2015

Herzien januari 2022

2.6 Eigen maken van waarden en normen en activiteiten

Het is belangrijk om woorden en betekenis te geven aan wat kinderen zien, meemaken en voelen. We sluiten bij Kinderopvang Villa Vrolijk zoveel mogelijk aan op gebeurtenissen in het gezin, de omgeving of de wijk.

Er worden ook uitstapjes georganiseerd, zodat kinderen zich op verschillende plaatsen leren aanpassen en gedragen. Naast een pedagogisch doel hebben uitstapjes natuurlijk ook andere doelen, zoals plezier maken. Bij uitstapjes kunnen we gebruik maken van eigen vervoer. Ouders worden altijd vooraf ingelicht over het uitstapje en zij moeten hier ook toestemming voor geven.

Als er een uitstapje worden gedaan, is het belangrijk dat de kinderen veilig worden vervoerd. Vooraf moeten de ouders op de hoogte worden gebracht van de activiteit en worden de kinderstoelen van de ouders gebruikt, zodat de kinderen in hun eigen kinderstoel veilig kunnen worden vervoerd.

- We gaan regelmatig wandelen met de kinderen. Bij de peuters zijn er vaak kinderen die meelopen. Zij mogen nooit vóór de leidster uit lopen en ook niet achter de leidster aan lopen. Zij lopen tussen de voorste leidster en de achterste leidster in.

Er mogen maximaal zeven peuters (vier dreumesen) lopen per leidster. Één van de leidsters moet altijd per mobiele telefoon bereikbaar zijn tijdens het wandelen. Stagiaires die de bol-opleiding volgen mogen nooit alleen gaan wandelen. Soms gaan we wel eens met kinderen naar de winkel. Dit kan een pedagogisch doel hebben en sluit aan bij een gerichte activiteit. Kinderen gaan bijvoorbeeld koekjes bakken en gaan naar de winkel om de ingrediënten daarvoor te kopen. Of kinderen gaan in de winter voedsel in de bomen hangen voor de vogels en gaan naar de dierenwinkel om vogelzadjes te halen. Ook bezoeken wij met onze bolderkar en/of looppint de ouderen in Maartenshof, en op deze wijze lopen wij ook voor ons plezier door St Maartensdijk.

Wanneer er een uitstapje naar het bos of een bosrijke omgeving wordt gedaan word er na afloop van het uitstapje de kinderen gecontroleerd op teken.

Wanneer kinderen een uitstapje doen waarbij ze in aanraking komen met dieren, gaan er altijd voldoende leidsters mee om te zorgen dat de kinderen niet kunnen worden gebeten of gekrabd. Ook de voedingsvoorschriften voor de dieren worden in acht genomen door de leidsters en er wordt voor gezorgd dat de kinderen de dieren op een juiste manier behandelen.

H3. Wat moeten we doen om onze doelen te bereiken?

Om de pedagogische doelen te behalen, worden er pedagogische middelen ingezet. Deze middelen zorgen ervoor dat kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen in de in hoofdstuk 2 genoemde vaardigheden.

3.1 Basiscommunicatie

Er zijn 5 aspecten binnen de communicatie die van belang zijn om kinderen te laten blijken dat ze welkom zijn en als persoon gewaardeerd worden en dat ze kunnen rekenen op ons.

* Sensitieve responsiviteit

Wij hebben individuele aandacht voor alle kinderen. We luisteren naar de kinderen en gaan in gesprek. Ze laten merken dat ze het kind gezien hebben, waarderen, rekening houden met het kind en helpen als dat nodig is.

* Respect voor de autonomie van het kind

Wij geven kinderen de gelegenheid om zelf oplossingen te vinden en keuzes te maken.

Een kind is vanaf de geboorte competent en uniek gericht op contacten en relaties. Zo is het belangrijk dat we veel ruimte geven voor autonomie aan baby's en de initiatieven volgen van de baby. Zo willen dreumesen juist al veel zelf doen, maar zijn tegelijkertijd nog sterk emotioneel afhankelijk van de pedagogisch medewerker. Peuters zijn meer autonoom in relatie tot pedagogisch medewerkers, maar soms hebben zij nog wel hulp nodig bij het leren samenspelen met andere kinderen.

* Praten, uitleggen en luisteren

Jonge kinderen beschikken over vele non-verbale middelen. Ze communiceren met gebaren, gezichtsuitdrukkingen en geluid. Toch is de taal vanaf het allereerste begin ook een belangrijk communicatiemiddel. Kinderen begrijpen meer dan ze zelf kunnen zeggen. Door communicatie met taal leren kinderen de wereld beter begrijpen. Het is dan ook belangrijk dat wij verwoorden aan een kind wat er gebeurd of wat ze gaan doen en te zorgen dat kinderen de gelegenheid krijgen om te reageren.

* Structuur en rituelen

Wij geven sturing en stellen grenzen. We geven positieve gedragsaanwijzingen en zorgen door rituelen en goed voorbeeldgedrag dat kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat ze kunnen verwachten. We stimuleren verbondenheid in de groep en een 'wij-gevoel' door rituelen en positieve aandacht voor alle kinderen.

3.2 Steunen en stimuleren van spelen en leren

We stimuleren het leren en ontwikkelen van jonge kinderen. Dit doen we door allereerst goede voorwaarden te scheppen zoals een uitdagende inrichting en indeling van de ruimte, een goede balans tussen samen spelen en alleen spel en kansen grijpen of creëren door kinderen te observeren en doelen op te stellen.

Wij spelen met de kinderen mee, volgen hun belangstelling en zorgen voor een balans tussen vertrouwde herhaling en nieuwe impulsen.

3.3 Indeling en inrichting van de buiten- en binnenruimtes

Wij zorgen voor een veilige en schone ruimte waar kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen, kunnen leren en die past bij hun behoeften en leeftijd.

Zo is het belangrijk dat in een verticale groep rekening wordt gehouden met de behoeften van de verschillende leeftijdsgroepen.

Ook de materialen in de ruimtes zijn geschikt voor verschillende leeftijdsgroepen. We letten erop dat materiaal veilig, interessant afwisselend en geschikt voor alleen- en samenspel is.

3.4 Dagritme

Bij Kinderopvang Villa Vrolijk wordt gewerkt met een dagritme dat past bij de ontwikkeling van de kinderen. Zo wordt bij de baby's het ritme van thuis aangehouden. Naarmate de kinderen ouder worden, zullen zij meegaan in het dagritme van de groep. Het dagritme van de groep heeft een goede balans tussen rust, activiteiten, structuur en flexibiliteit. Het dagritme ziet er ongeveer als volgt uit:

<i>Vanaf 07:00 uur:</i>	aanvang opvang KDV.
<i>07:00-9:00 uur :</i>	binnenkomst van de kinderen; Kinderen krijgen gelegenheid om te ontbijten tot 8:30 uur. Voorschoolse kinderen worden om 8:15 uur klaar gemaakt om naar school te gaan en weggebracht. Tot 9:00 uur kunnen de kinderen vrij spelen
<i>9:00- 9:15 uur</i>	Verschoonmoment, kinderen stimuleren we op het potje/wc te plassen en zelfstandig hun broek/rok naar beneden te doen.
<i>9:15- 9:30 uur</i>	Gezamenlijk opruimen

9:30- 10:00 uur	het kringgesprek. Tijdens het kringgesprek kijken we welke kinderen er aanwezig zijn. Bespreken we het dagritme aan de hand van de dagritmekaarten. We leiden het thema in aan de hand van: woorden, praatplaat en boek lezen. Tellen van de kinderen. Aansluitend gaan we fruit eten en drinken.
10:00-10:30 uur	Themaverdieping en vrij spel. Hierin word er een themagerichte activiteit aangeboden. Van knutselen tot dramaspel. En is er ruimte voor vrij spel.
10:30- 11:00 uur	Buitenspel
11:00- 11:15 uur	ruimte voor iets extra's bv themagericht of een extra boekje lezen of bewegen enz.
11:15-11:30 uur	verschoonmoment, kinderen klaar maken die naar bed gaan, en op bed leggen.
11:30 – 12:00 uur	<p>eeetmoment. We gaan boterhammen eten met de kinderen. de eerste boterham is gezond en de tweede en volgende boterham(men) mogen ze kiezen.</p> <p>Als alle kinderen een boterham hebben zingen we samen het liedje "smakelijk eten", daarna bidden we met de kinderen die dit thuis ook gewend zijn om te doen. We laten de kinderen meestal niet meer dan 3 a 4 boterhammen eten, na het eten krijgen ze nog een beertje melk of water. Als afsluiting houden we weer even een momentje stilte voor de kinderen die dit gewend zijn.</p>
12:30-15:00 uur	Rustmoment. Ook voor de kinderen die wakker blijven is een rustmoment op een dag heel fijn. Lekker puzzelen, boekje lezen, kletsen, en gezelschapsspelletjes.
15:15-16:00 uur	de kinderen die uit bed komen worden aangekleed en we gaan dan weer met z'n alle aan tafel om groente en drinken te nuttigen.
16:00-17:00	Buitenspel/activiteit. Rond half 5 is er ruimte om baby's een groentehap te geven.
17:00-18:00	tussen deze tijd worden de meeste kinderen weer opgehaald.

3.5 Observatiemethode Kijk!

Wat is Kijk!

Kijk! is een observatiemethode die bedoeld is als praktisch hulpmiddel voor pedagogisch medewerkers om ontwikkeling van kinderen te observeren en te ondersteunen waar nodig. De methode waar Kinderopvang Villa Vrolijk mee werkt is voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Er zijn voor deze methode o.a. een handleiding, volgboekje en digitale formulieren beschikbaar. De observatiemethode Kijk! voor kinderen van

- 0-4 jaar bestaat uit twee delen. (6 maanden en 1 jaar en 6 maanden) In het eerste deel wordt voornamelijk gekeken naar het welbevinden van het kind en in het tweede deel wordt vooral de verschillende ontwikkelingslijnen waarlangs een kind zich ontwikkelt bekeken.

- Kijk! en Villa Vrolijk

Zeker is dat het welbevinden van de kinderen die aan Kinderopvang Villa Vrolijk zijn toevertrouwd bij ons voorop staat. Bewezen is dat als kinderen lekker in hun vel zitten, zich ontspannen en thuis voelen binnen hun groep dit de ontwikkeling ten goede komt. Elk kind ontwikkelt zich uiteraard in zijn of haar eigen tempo. Echter kunnen er ook bepaalde factoren een rol spelen die belemmerend kunnen werken op het welbevinden van een kind. Te denken valt dan bijvoorbeeld een voorsprong of achterstand op bijv. motorisch gebied of de spraak-taalontwikkeling. In deze gevallen is het van belang dit tijdig te signaleren en de methode van Kijk! is hiervoor een geschikt hulpmiddel. De observaties worden volgens een afgesproken schema op de leeftijd van 2 jaar en 6 maanden en 3 jaar en 11 maanden gedaan.

Informatie Kijk! aan ouders

Kinderen verblijven vaak vele uren per week bij onze opvang en het is vanzelfsprekend dat ouders graag willen weten hoe het met hun kind gaat bij Villa Vrolijk. Tijdens het jaarlijkse kijk gesprek worden onder andere de gedane observaties besproken en heeft u als ouder recht op inzage van de gedane observatie. Indien onze pedagogische medewerkers van mening zijn dat eerder overleg met u als ouder noodzakelijk wordt geacht, dan wordt u voor een persoonlijk gesprek uitgenodigd. Aan u wordt ook gevraagd hoe u het welbevinden van uw kind(eren) in de opvang ervaart. Middels een toestemmingsformulier van Villa Vrolijk wordt onder andere om uw toestemming gevraagd voor het bespreken van de Kijk! gegevens met derden zoals basisschool of het consultatiebureau. Dit toestemmingsformulier ontvangt u van de pedagogisch medewerker op de groep van uw kind(eren).

H4. Hoe brengen wij onze doelen in praktijk op verzorg-leergebied?

Hier kunt u lezen hoe we onze vastgestelde doelen willen bereiken.

4.1 Wennen, begroeten en afscheid nemen

Als een ouder(s) contact opneemt via mail of per telefoon, plannen we altijd een rondleiding in. Bij Kinderopvang Villa Vrolijk komen ouders en kinderen ca.2 weken voordat de opvang start een keer kennismaken met het dagverblijf, dit doen we d.m.v. een mentorgesprek. De mentor informeert de ouders over de gang van zaken bij Kinderopvang Villa Vrolijk. Ouders informeren ons over de opvoeding thuis, eet/slaap/speelgewoonten en andere belangrijke zaken waar wij van op de hoogte moeten zijn.

Bij binnenkomst stappen wij op de ouders en kind(eren) af. Wij verwelkomen de nieuwkomers in de groep. De pedagogisch medewerkers reageren sensitief en responsief op het kind door goed te letten op het (non-verbale) gedrag van het kind. Doordat wij laten blijken dat we het kind begrijpen, voelt het kind zich veilig en geaccepteerd. We laten het kind de ruimte verkennen. Ook zullen de wij de wenkinderen leren wat van hen verwacht wordt door regels, grenzen en rituelen.

Het tonen van respect voor de autonomie van het kind is in de beginfase extra belangrijk. Sommige kinderen willen graag bij ons op schoot zitten en/of dichtbij ons zijn en andere kinderen willen in het begin graag wat meer afstand en zoeken hun eigen plekje op. Er is ruimte voor boosheid en verdriet en er wordt rekening gehouden met de troostbehoefte van een kind.

Het kind mag een knuffel, kroeldoekje of fopspeen van thuis meenemen. Liever geen speelgoed. Dit kan leiden tot ruzie en ongelijkheid tussen de kinderen.

Veel ouders vinden het moeilijk om hun kind 'uit handen' te geven. Onbewust kunnen zij dit gevoel overbrengen op hun kind, wat het afscheid nemen nog moeilijker maakt. We geven ouders de ruimte om hun gevoelens te uiten, hun zorgen en twijfels uit te spreken. We spreken met ouders af dat het moment van afscheid nemen (soms moeilijk), het beste kort, duidelijk en steeds op dezelfde manier kan gebeuren. Een weifelende ouder brengt het kind in verwarring. We nemen het kind van de ouder over en zwaaien samen de ouder uit.

Ouders mogen altijd bellen naar het kinderdagverblijf om te vragen hoe het met hun kind gaat. Tijdens de wenperiode voelt niet alleen het kind zich verdrietig, maar ouders ook.

We kunnen zien dat een kind gewend is als we de volgende gedragingen bij het kind kunnen waarnemen:

Kinderopvang Villa Vrolijk

Versie april 2015

Herzien januari 2022

- Het kind voelt zich zichtbaar op zijn/haar gemak bij ons: hij laat zich troosten, helpen, naar bed brengen en er is communicatie tussen ons en uw kind
- Het kind speelt met of naast andere kinderen
- Het kind beweegt zich vrij door de ruimte
- Het kind heeft een zeker ritme in de groep gevonden en kan dat volgen m.b.t. eten, drinken en slapen.

Als de ouder het kind weer komen ophalen, wordt er tijd genomen voor een overdracht waarin wordt verteld hoe het is gegaan met het kind, wat hij heeft gedaan en eventuele bijzonderheden over het eten en slapen.

Kennismaken is een wederzijds proces. Niet alleen de nieuwkomer moet wennen aan de groep, maar de groep moet ook de nieuwkomer leren kennen. We stimuleren samenspel door het nieuwe kind te laten meespelen in een klein groepje en leren de kinderen eenvoudige regels voor het omgaan met elkaar, zoals: 'elkaar niet pijn doen', 'om de beurt', 'samen delen' etc.

4.2 Emotionele veiligheid

Voor de binnenruimte bij Kinderopvang Villa Vrolijk is gekozen voor een warme uitstraling wat voor een huiselijke sfeer zorgt. In de stamgroep-ruimte staat een tafel waaraan de maaltijden worden genoten en word gedronken. Verder worden deze tafels gebruikt tijdens rustige activiteiten zoals puzzelen, gezelschapsspelletjes doen en knutselen. De rest van de ruimte in deze groep kan benut worden voor vrij spel, fantasiespel, constructieve activiteiten of bijvoorbeeld kringspelletjes. We werken met thema's en vooral met de oudste dreumesen en peuters wordt er veel geknutseld. De knutselwerkjes worden opgehangen in de groep, waardoor de groep er altijd gezellig uitziet.

In iedere dagopvanggroep kunnen we vanaf bijna ieder punt in de leefruimte de gehele ruimte overzien. De kinderen in deze leeftijdsgroepen hebben nog graag dat wij voortdurend in het zicht zijn en zoeken de nabijheid van ons vaak op.

Kinderopvang Villa Vrolijk heeft een mooi speelterrein waar de kinderen naar hartenlust kunnen spelen. De buitenruimte is gevarieerd en uitdagend voor alle kinderen. De baby's worden in de zomer ook lekker mee naar buiten genomen, natuurlijk in het schaduwrijke gedeelte, hiervoor hebben we een buiten box gecreëerd. Er is buitenspeelgoed, volop mogelijkheden voor fantasiespel en er een zandbak waar de kinderen zich mee kunnen vermaken en uitleven.

Buiten spelen en bewegen in de frisse lucht is gezond voor kinderen. het streven is dan ook om iedere dag minimaal 1 x per dag naar buiten te gaan met de kinderen.

Ook als de weersomstandigheden niet helemaal ideaal zijn, proberen we met de kinderen naar buiten te gaan.

We vragen ouders hier met de kleding van de kinderen rekening mee te houden. In extreme weersomstandigheden (te warm/te koud), kan er niet buiten gespeeld worden.

Zowel binnen als buiten is het belangrijk dat er een omgeving gecreëerd wordt waarin ruimte is voor spontane ontdekkingen. Wij herkennen wanneer kinderen ontdekkingen willen delen en wanneer ze kunnen bijdragen aan verdieping en plezier in hun spel. We beschermen de kinderen tegen gevaar en leren hen risico's, zonder hen avontuur en uitdaging ontnemen.

4.3 Emotionele veiligheid en de groepssamenstelling en groepsgrootte

Bij Kinderopvang Villa Vrolijk is er gekozen voor verticale groepen.

In een verticale groep kunnen jongere kinderen zich optrekken aan oudere kinderen en de oudere kinderen leren omgaan en rekening houden met de jongere kinderen. De kinderen blijven 4 jaar lang in dezelfde groep waardoor ze vertrouwd raken met de ruimte. Tijdens de slaaptijden van de kleine baby's en dreumesen is er voor de "niet slapers" extra aandacht voor ontwikkelingsgerichte activiteiten die specifiek afgestemd zijn op de wat oudere dreumesen en peuters. Met name voor kinderen die flexibele opvang afnemen werkt deze vorm prettig omdat deze kinderen minder frequent naar de opvang gaan en toch steeds dezelfde leidsters treffen. Een ander voordeel is dat een verticale groep de gezinssituatie nabootst, omdat kinderen in een gezin ook verschillende leeftijden hebben. In de verticale groep kan maximaal 16 kinderen worden opgevangen.

4.3.1 3 uren regeling

Van 12:45 – 15:45

Maandag	1 ^e pauze	12:45 – 13:30
	2 ^e pauze	13:15 - 14:00
	3 ^e pauze	13:30- 14:15
Dinsdag	1 ^e pauze	12:45 – 13:30
	2 ^e pauze	13:30 – 14:15
	3 ^e pauze	14:15- 15:00
Woensdag	1 ^e pauze	12:45 – 13:30
	2 ^e pauze	13:30 – 14:15
Donderdag	1 ^e pauze	12:45 – 13:30
	2 ^e pauze	13:15 – 14:00
	3 ^e pauze	14:00- 15:00
Vrijdag	1 ^e pauze	12:30 – 13:15
	2 ^e pauze	13:15- 14:00
	3 ^e pauze	14:00- 14:45

In vakantie periodes of als er zieke medewerkers zijn kunnen pauzes afwijken.

4.3.2 vaste gezichten

Om de emotionele veiligheid vast te stellen hebben we een overzicht voor de vaste gezichten van de kinderen gemaakt. Deze bevindt zich voorin de kindmap. Altijd in te kijken voor ouders. Onvoorziene omstandigheden; stel een medewerkster krijgt een ongeluk, gaat met zwangerschapsverlof, of gaat op vakantie. Proberen we de ouder op de hoogte te brengen d.m.v. de foto's in de gang en mailcontact. Mocht dit om een langdurige periode brengen we de ouders op de hoogte via de nieuwsbrief.

4.4 Emotionele veiligheid en activiteiten

Op het kinderdagverblijf wordt aan alle algemene feestdagen en de verschillende seizoenen in iedere groep aandacht besteed. Dit doen we door te knutselen, liedjes te zingen en voor te lezen. Het is vanzelfsprekend dat er met de peuters en de kinderen van de buitenschoolse opvang meer wordt geknutseld dan met de jongere kinderen.

Met de oudere kinderen is het makkelijker om groepsgewijs te knutselen en ze houden het wat langer vol.

Toch vinden we het ook belangrijk om jongere kinderen alvast kennis te laten maken met creatieve activiteiten. Dit gebeurt dan vaak individueel. Je ziet over het algemeen dat deze kinderen meer bezig zijn met het verkennen van het materiaal (ruiken, voelen, proeven) dan met het knutselen zelf. Ook dit is heel belangrijk voor de ontwikkeling. Kindvriendelijk materiaal en oplettende leidsters zijn natuurlijk wel een vereiste.

Kinderen moeten zoveel mogelijk hun eigen invulling kunnen geven aan de activiteit. Een door ons gemaakt voorbeeld kan als houvast dienen voor de kinderen, maar mag de kinderen niet beperken in hun eigen creativiteit.

Wij zorgen ervoor dat de activiteiten aansluiten op de ontwikkeling van de kinderen. Te moeilijke activiteiten zorgen voor frustratie en faalmomenten bij de kinderen. Te makkelijke activiteiten leiden al snel tot concentratieverlies en dagen het kind te weinig uit. Herhaling van activiteiten is belangrijk. Dat geeft kinderen veiligheid. Er kunnen wel stapje voor stapje steeds nieuwe elementen worden toegevoegd, waardoor de kinderen toch iedere keer opnieuw geboeid worden.

De keuze voor bepaalde activiteiten hangt samen met het weer, de groepssamenstelling, de haalbaarheid van de activiteit en de stemming/drukke van de kinderen. Het dagprogramma moet gezien worden als richtlijn, maar niet als iets wat vaststaat. Midden in de zomer is het bijvoorbeeld heerlijk om rond half negen 's ochtends al buiten te spelen.

4.5 Emotionele veiligheid en spelmaterial

Kinderen hebben bij ons de mogelijkheid om zelf spelmaterial te kiezen, maar niet altijd de mogelijkheid om zelf spelmaterial te pakken. puzzels en knutselmaterial worden bij de dreumesen en peuters door ons gepakt, wanneer kinderen erom vragen. Onze ervaring is dat boekjes snel kapot gaan, hierdoor hebben we in de boekenkast boekjes die kinderen zelf kunnen pakken, dit om de taalontwikkeling te stimuleren. Op de open haard worden de thema boeken onder toezicht gelezen. puzzelstukjes kunnen kwijt raken en knutselmaterial blijft rondslingeren als kinderen dat zelf kunnen pakken. De afspraak is nu dat wij deze materialen voor de kinderen pakken en dat ze hiermee aan tafel plaatsnemen, waardoor we het overzicht kunnen bewaren en kinderen kunnen helpen. Als de kinderen klaar zijn met deze activiteit moeten ze het material eerst teruggeven aan ons en daarna mogen ze iets anders kiezen. Wij zullen het kind proberen te stimuleren om iets te kiezen wat uitdagend is voor het kind en wat aansluit op de mogelijkheden en interesses van het kind.

Vóór iedere groepsactiviteit wordt er gezamenlijk opgeruimd. Alle kinderen worden hierbij gestimuleerd om hun steentje bij te dragen.

4.6 Eten en drinken

Kinderen eten en drinken om gezond te blijven en om ervan te genieten. Ze leren hun eigen behoeftes en smaak kennen en keuzes maken. Eten en drinken is bij uitstek een plezier en sociaal gebeuren. Baby's hebben intiem contact met de leidster die de fles geeft. Peuters eten in kleine groepjes aan tafel en hebben samen plezier. Kinderen mogen proeven, voelen en uitvinden hoe dingen smaken. Ze krijgen de ruimte om te ontdekken wat ze graag eten en drinken.

Kinderen leren vaardigheden om zelfstandig te eten en drinken. Ook leren kinderen goede eetgewoontes zoals : rustig eten, niet praten met volle mond, vragen aan de leidster wat hun behoefte is etc. Verder eten de kinderen in eigen tempo en word er op elkaar gewacht.

Bij de broodmaaltijd mogen de kinderen voor de eerste boterham kiezen uit kaas, worst, appelstroop, gezond beleg. Daarna mogen de kinderen zelf kiezen wat ze op hun brood willen. Er is dan ook keuze uit zoet beleg, zoals pasta, vruchtenhagelslag, etc. Kinderen worden nooit gedwongen om bepaalde dingen op te eten of te drinken, wel aangemoedigd. Het belangrijkste is dat kinderen voldoende binnen krijgen en dat er een gezellige sfeer is aan tafel. Na het eten en drinken worden de handen en mondjes gepoetst van de kinderen. Ieder kind krijgt een snoetenpoetser. De leidsters en stagiaires eten tijdens de maaltijden mee met de kinderen.

Bij Kinderopvang Villa Vrolijk vieren we natuurlijk ook de verjaardag van uw kind, om de beleving van 'het jarig zijn' optimaal te ervaren doen we dit door Kinderopvang Villa Vrolijk

middel van een zelfgemaakte nep taart met echte kaarsjes. Natuurlijk staan wij garant voor de veiligheid van uw kind.

Het jarige kind mag een kroon op, er worden liedjes voor hem/haar gezongen en dan mag uw kind trakteren. De traktaties voor de jarigen mogen ouders zelf vanuit thuis verzorgen en meebrengen naar de opvang. Onze voorkeur gaat uit naar 'gezonde' traktaties. Kinderen die jarig zijn, krijgen bij ons een cadeautje, en mogen de verjaardag kroon meenemen.

4.7 Verschonen, zindelijk worden en slapen

Jonge kinderen worden minstens vijf keer per dag verschoond of begeleid bij het naar de wc gaan en ze worden 1 tot 3 keer te slapen gelegd. Bij elkaar opgeteld is een leidster daar individueel per kind ongeveer 2 uur per dag mee bezig. Bij de oudere kinderen gaat het om ongeveer 2 uur aan verzorgende activiteiten met de groep. Deze uren zijn heel belangrijk en zijn bij uitstek geschikt voor het scheppen van een emotionele veiligheid en geborgenheid. De kinderen krijgen dan individuele aandacht van ons.

In de toiletruimten staan lage kinderwc-tjes en plaspotjes. Als ouders aangeven dat ze thuis met de zindelijkheidstraining zijn begonnen, sluiten wij daar bij Kinderopvang Villa Vrolijk op aan door het kind ook bij ons op het potje of de wc te zetten. Ongelukjes komen in het begin van de zindelijkheidstraining nog vaak voor. We reageren hier begripvol op en stellen het kind gerust. Om de zindelijkheid te stimuleren mogen de kinderen die op het potje of wc plassen een sticker uitzoeken en die op hun beloningskaart plakken.

Als deze vol is, dan betekent dit dat de kinderen zindelijk zijn en als beloning mogen ze dan een plasdiploma uitzoeken.

Als kinderen naar de wc zijn geweest, moeten ze altijd hun handen poetsen. Ook de leidster die een kindje verschoond heeft of een kindje geholpen heeft bij het naar de wc gaan, moet altijd haar/zijn handen wassen. Na het gebruik van een potje, wordt deze altijd gereinigd.

Herhaling, rituelen en voorspelbaarheid zijn erg belangrijk op dit zorggebied. Door van te voren te vertellen wat er gaat gebeuren, kan een kind zich er mentaal en fysiek op voorbereiden. Zo vertellen we bij het verschonen, naar de wc gaan en slapen precies wat er gaat gebeuren en wat ze gaan doen. Er zijn sowieso ook vaste momenten waarop de kinderen worden verschoond of naar de wc gaan: 's morgens voor het fruit, eind van de ochtend voor de boterham, 's middags na het uit bed halen/ of voor het fruit en voor de slaapmomenten van een kind en voor het ophaalmoment.

4.8 Seksualiteit en lichamelijkeid

Wij hebben er geen problemen mee als kinderen elkaar bloot zien in natuurlijke situaties zoals bij het verschonen of naar het toilet gaan. Als ouders of kinderen hier zelf problemen mee hebben dan houden we daar rekening mee. We laten kinderen elkaars geslachtsdelen niet aanraken.

We laten kinderen 's zomers niet bloot over het speelterrein lopen. Kinderen hebben minstens een luier of onderbroek aan. We vinden het prima als kinderen met elkaar kroelen of elkaar kusjes geven.

Doktertje spelen is geen probleem. Wij zijn er om deze grenzen te bewaken en om gevaarlijke situaties te voorkomen, bijvoorbeeld als kinderen elkaar willen temperatueren met een potlood of ander voorwerp. We hebben ook afgesproken dat er geen kleren worden uitgetrokken.

We praten open over de verschillen tussen jongens en meisjes en hun geslachtsdelen. Kinderen hebben vaak zelf een benaming voor de geslachtsdelen en daar vinden we niets gekks aan.

4.9 Persoonlijke competentie

Door een gevarieerd programma-aanbod proberen wij ieder kind aan zijn trekken te laten komen. we stimuleren kinderen om mee te doen, maar dwingen kinderen daar niet toe.

We helpen kinderen om hun grenzen te verleggen door bijvoorbeeld te helpen bij de koprol op het matras of door zich ook gek te verkleden of te schminken als een kind het eng vindt om verkleedkleden aan te doen of geschminkt te worden. We belonen kinderen door het geven van complimentjes, een knuffel, een aai over de bol of door het geven van extra positieve aandacht. Soms is de beloning wat groter of concreter. Kinderen kunnen bijvoorbeeld stickertjes verdienen als zij op de wc beginnen te plassen.

Het is een kunst om ieder individu in de groep uit de verf te laten komen, waardoor het zich gewaardeerd en zelfverzekerd voelt. Als leidster moet je goed observeren wat een kind graag doet, welke rol het in de groep heeft en wat het goed kan.

Het ene kind wordt gewaardeerd, omdat het de leidster altijd zo goed kan helpen bij het tafel dekken of bij het opruimen. Het andere kind wordt gewaardeerd omdat het zo sterk is. Weer een ander kind omdat het al zelf z'n jas aan kan trekken, omdat het andere kindjes zo goed kan troosten, omdat het zo mooi kan kleuren of zo hard kan rennen. Door deze dingen te benadrukken voelen kinderen zich waardevol en bovendien stimuleert het andere kinderen om net zo goed te helpen, te kleuren of hard te rennen als het andere kind. Kinderen stimuleren elkaar op deze manier in het ontwikkelen van hun vaardigheden, omdat ze allemaal graag gewaardeerd worden. Als ze zien dat het ene kind voor een specifieke eigenschap wordt gewaardeerd, dan willen zij dat zelf meestal ook.

Het is moeilijk om een evenwicht te vinden tussen veiligheid en uitdaging. Veel dingen die voor kinderen de mogelijkheid bieden tot exploratie en het verleggen van grenzen, brengen ook weer bepaalde risico's met zich mee. Het begint al bij de baby's, waar kruipende baby's dol zijn op kleine hoogteverschillen. Zij klauteren op het matras, maar kunnen er soms nog niet helemaal goed vanaf komen, waardoor ze bijvoorbeeld op hun hoofdje terecht komen. Toch blijven deze kinderen het keer op keer proberen, totdat het ze lukt om deze uitdaging te trotseren.

Meer over ons veiligheid en gezondheid in ons daarvoor betreffende beleidsplan.

H5. Hoe brengen wij onze doelen in praktijk op speel-leergebied?

5.1 Bewegen en zintuiglijk ervaren

Jonge kinderen leren en ontwikkelen zich door bewegen en zintuiglijke ervaringen. De ontwikkeling van het bewegen (motorische ontwikkeling) en van de zintuigen is genetisch verankerd. Alle gezonde kinderen zonder lichamelijke beperkingen maken op hoofdlijnen de eerste 4 jaar van hun leven een zelfde ontwikkeling door, maar met verschillen in tempo. Ieder kind dat zich veilig voelt en de ruimte krijgt, gaat op zijn buik liggen, zich omrollen, kruipen, zitten, lopen en springen.

We scheppen de voorwaarden voor het actieve spontane leren op motorisch en zintuiglijk gebied door te zorgen voor een veilige omgeving door de ruimten in te richten naar de behoeften en mogelijkheden van de leeftijdsgroep die erin verblijft. Het dagritme zorgt ervoor dat de kinderen niet onder- of overprikkeld raken. Rustige activiteiten worden afgewisseld met actieve/bewegingsactiviteiten. We zijn gericht op 'plezier' in bewegen en niet op het aanleren van 'juiste' bewegingen. We bieden gerichte activiteiten aan zoals kringspelletjes en imitatiespelletjes waarin kinderen worden uitgenodigd om samen te stampen, rennen of rollen etc. Door aanmoedigingen, kleine aanwijzingen en voorbeeldgedrag proberen we spel en beweging uit te lokken bij de kinderen.

Ook baby's moeten voldoende ruimte krijgen voor exploratie. Dit betekent dat ze gelegenheid moeten krijgen om te bewegen. Baby's worden zo min mogelijk vastgezet in wipstoeltjes en juist zoveel mogelijk in de ruimte waar ze zich kunnen bewegen. Voor een goede motorische ontwikkeling is het belangrijk dat baby's hun nek- en rugspieren trainen. Dat doen we door ze regelmatig op hun buik te leggen.

5.2 Samen spelen en samenleven

In ons kinderdagverblijf zijn wij de bron van veiligheid en vertrouwen, maar zodra kinderen mobieler worden, tonen ze grote belangstelling voor andere kinderen. Kinderen maken plezier met elkaar, maar kunnen zich ook aan elkaar storen. Ze leren met elkaar en met steun van ons basale sociale vaardigheden. Wij hebben een voorbeeldfunctie en een sturende rol. We laten de kinderen zien hoe je goed kunt communiceren, hoe je goed kunt samenwerken, hoe je conflicten kunt oplossen en hoe je anderen kunt helpen. In het begin hebben kinderen bijvoorbeeld nog veel hulp nodig bij het oplossen van conflicten, omdat een conflict anders uit de hand loopt. Wanneer we vaak genoeg hebben geholpen leren kinderen zelf oplossingen te bedenken die voor beide partijen bevredigend zijn. Wanneer twee peuters bijvoorbeeld ruzie hebben om een fietsje, is het heel gemakkelijk om het fietsje weg te pakken, zodat daar geen ruzie meer over kan ontstaan. Voor de twee peuters is het echter geen goede oplossing, want ze kunnen allebei

niet meer fietsen en bovendien leren ze er niets van. Het is dan veel beter om de kinderen tot een compromis te laten komen; bijvoorbeeld om de beurt een rondje fietsen of de ander de fiets gunnen en zelf op de tractor gaan.

Er moet een natuurlijke gezag relatie zijn tussen ons en kinderen. Kinderen moeten vertrouwen hebben in ons, zich gerespecteerd voelen en zich waardevol voelen. Zij moeten voelen dat we het beste met hen voor hebben en daar ook naar handelen. Vanuit deze relatie zullen kinderen de dingen doen die door de leidster van hen gevraagd worden, omdat zij het fijn vinden om daarvoor gewaardeerd te worden en ook omdat ze het fijn vinden om de leidster te plezieren. (waardering terug te geven).

Natuurlijk zijn er ook regeltjes waar kinderen zich aan moeten houden. Kinderen zullen steeds de grenzen opzoeken en daar overheen proberen te gaan. En natuurlijk gedragen kinderen zich niet altijd even voorbeeldig. Het lukt ons dan niet altijd om dit een positieve draai te geven. Het gebeurt soms dat een kind even apart wordt gezet om even tot rust te komen of om na te denken over zijn/haar gedrag. Het is dan in ieder geval belangrijk om duidelijk te maken dat je het gedrag van het kind afkeurt en niet het kind zelf. Na een time-out moet het incident op een positieve manier worden afgesloten. Een kind wat een ander kind heeft pijn gedaan, moet sorry zeggen tegen het betreffende kind en/of een kusje geven. Wij moeten dan aangeven dat we niet meer boos zijn.

Fantasiespel vinden we heel belangrijk voor het aanleren van sociaal competent gedrag. Vooral bij de peuters kan het fantasiespel al echt vorm en inhoud krijgen.

Activiteitenplekken, die verschillende soorten fantasiespel oproepen zijn daarom belangrijk. Denk bijvoorbeeld aan de vaardigheden die kinderen opdoen bij het winkeltje spelen, vadersje en moedersje spelen, dokter of politieagent spelen enz.

Een groep bestaat natuurlijk uit heel veel verschillende kinderen. Je hebt drukke kinderen, rustige kinderen, meisjes, jongens enz. In de groep leren de kinderen om rekening te houden met elkaar en elkaars eigenschappen. We stimuleren de oudere kinderen om de jongere kinderen te helpen. Ook gaan peuters wel eens bij de baby's "helpen". De peuters voelen zich dan al echt groot en de baby's vinden het bovendien erg gezellig om door de peuters geholpen te worden. De kinderen weten precies welk jasje, welke schoenen, welke tut of welke kroel bij welk kind hoort. Is een kind bijvoorbeeld een kroel kwijt, dan komt een ander kind daar mee aangelopen om het vervolgens aan het juiste kind terug te geven. wij bevorderen dit door veel complimentjes te geven.

Zoals al eerder gezegd zijn er meerdere momenten op een dag waarop kinderen op hun beurt moeten wachten, moeten delen en moeten samenwerken. Natuurlijk moeten we hier wel steeds rekening blijven houden met de leeftijd van de kinderen. Een dreumes is nog erg egocentrisch, maar

de peuter zien we geleidelijk aan steeds socialer worden. Het naast elkaar spelen gaat over in het samen spelen, de kinderen leren zich verplaatsen in de gedachten en gevoelens van een ander en kunnen wat beter hun eigen belang opzij zetten.

In het dagprogramma worden groepsactiviteiten afgewisseld door vrij spel, waarbij de kinderen ook individueel bezig kunnen zijn. Vaak zijn er groepsactiviteiten met de hele groep, maar soms is de groep ook in meerdere subgroepen verdeeld. De samenstelling van deze subgroepjes is steeds anders, waardoor de kinderen leren omgaan met verschillende kinderen. Sommige groepsactiviteiten zijn gericht op het gezamenlijk werken aan een bepaald einddoel, bijvoorbeeld met z'n allen een hut bouwen. Deze activiteiten bevorderen de saamhorigheid en de teamspirit. Andere activiteiten hebben een competitief element in zich, bijvoorbeeld een zeskamp. Hiermee ervaren kinderen dat ze kunnen winnen of verliezen. Er zijn ook activiteiten waarbij het gezamenlijk ervaren van plezier voorop staat, zoals bij kringspelletjes. Bij al deze activiteiten moeten kinderen ook rekening houden met elkaars sterke en zwakke punten, met elkaars interesses enz.

In onze dagindeling staat dat we altijd naar buiten gaan, heel soms lukt dit niet i.v.m. het weer, als we binnen moeten blijven zetten we de kinderen in groepjes. Elk groepje krijgt een activiteit te doen, dit doen we zodat elk kind uitdaging op hun eigen niveau aangeboden krijgt. Deze groepjes worden ook door de leidsters gestimuleerd.

5.3 Taal en communicatie

De communicatie tussen ons en de kinderen vormt het hart van de pedagogiek in kindercentra. Jonge kinderen communiceren met hun hele lichaam. Maar taal wordt al snel een belangrijker communicatiemiddel. Taal geeft houvast om de wereld te verkennen: door de taal leren kinderen betekenis te geven en na te denken. Wij kunnen met taal een hele wereld openen en delen met de kinderen.

Voortdurend communiceren tijdens ons werk beschouwen we als een van de belangrijkste dingen. Zeker bij hele jonge kinderen zullen wij voortdurend aangeven wat we gaan doen, waarom we dat gaat doen en wanneer we weer in het gezichtsveld terugkomt. We maken in de babygroep bijvoorbeeld kenbaar aan de baby's in de groep dat zij naar de keuken gaan om een flesje klaar te maken, wanneer ze naar de verschoonruimte gaan om een kindje te verschoneren en wanneer ze naar de slaapkamer gaan om een kindje op bed te leggen. Op den duur wennen kindjes eraan dat wij af en toe even uit het gezichtsveld verdwenen zijn, maar dat we altijd weer terug komen. We proberen positief met de kinderen te communiceren. Dus niet alleen de dingen benoemen die niet mogen, maar juist veel complimenteren en aanmoedigen van positief gedrag.

Het is belangrijk dat we de tijd neemt om kinderen zelf iets onder woorden te laten brengen in plaats van zelf het antwoord al te geven. Er worden ook taalactiviteiten gedaan om taal te stimuleren en om met taal bezig te zijn zoals: liedjes zingen, uitleggen aan baby's wat ze zien of voelen, versjes opzeggen, poppenkast spelen en laten spelen, voorlezen etc.

5.4 Natuur en fysieke omgeving

Jonge kinderen zijn van nature betrokken bij hun omgeving. Ze hebben plezier in buiten zijn, ervaren, bewegen en ontdekken. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen die bij Kinderopvang Villa Vrolijk komen, kennis maken met de elementen uit de natuur.

Er wordt gewerkt met thema's waaronder ook de 4 seizoenen. De pedagogisch medewerkers bieden verschillende activiteiten aan die de zintuigen prikkelen zoals voelen en kijken naar blaadjes, kastanjes etc. We vinden het belangrijk om aan te sluiten bij de spontane interesses van kinderen waar we vervolgens ook de activiteiten op af stemmen.

5.5 Ordenen, meten en rekenen

Kinderen en ordenen, meten en rekenen horen bij elkaar. Alle mensen, jong en oud, ordenen hun omgeving. We zien of iets veel of weinig is. Dichtbij of ver weg. Leerervaringen met vergelijken, ordenen, meten en rekenen zijn vooral ingebed in het spontane spelen en de alledaagse verzorgende activiteiten, maar we bieden ook activiteiten aan zoals: torens bouwen en vergelijken, stukjes appel verdelen, wie is het grootst? Etc.

Om de ontluikende gecijferdheid te stimuleren, tellen wij de kinderen in de kring gezamenlijk. Zoeken de cijferkaart, op de achterzijde tellen we de stippen nogmaals en word de kaart zichtbaar opgehangen voor de rest van de dag.

5.6 Geluid en muziek, dans en beweging

Geluid en muziek, dans en beweging; ze zijn onlosmakelijk verbonden met de ontwikkeling van baby's en peuters. Jonge kinderen zijn extra gevoelig voor prikkels, daarom letten we op onrust, onverwachte geluiden, afwisseling tussen rust, stilte en geluid, afwisseling tussen vertrouwd en verrassend en achtergrondmuziek.

Zo staat wordt er tijdens vrij spel vaak een gezellig muziekje voor de kinderen opgezet. Ook worden er gerichte dansactiviteiten of muziekactiviteiten gedaan waarbij muziek of geluid wordt gebruikt. Tijdens de eet en rustmomenten gaat de muziek af. Zo kan er rustig worden gegeten en word het rustmoment optimaal benut.

5.7 Beeldende expressie

Kinderen uiten zich in kleur, klank, geur, smaak, vorm of beweging. Bij Kinderopvang Villa Vrolijk bieden we de kinderen afwisselende (knutsel)activiteiten waarin kinderen zich kunnen uitleven door te krassen, kleuren, verven, scheuren, knippen en plakken. Beeldende expressie gaat bij kinderen om plezier in het bezig zijn en de ervaring dat je de wereld om je heen kunt veranderen en mooi maken. Wij zorgen voor een veilige omgeving om te experimenteren met materialen en gereedschap.

H6 Handelswijze bij ziekte, medicijnverstrekking en medisch handelen

Handelswijze bij ziekte, medicijnverstrekking en medisch handelen

Pedagogisch medewerkers worden regelmatig geconfronteerd met kinderen die geneesmiddelen gebruiken. Ook krijgt het kinderdagverblijf regelmatig het verzoek van ouders om hun kinderen geneesmiddelen toe te dienen. Een enkele keer wordt het uitvoeren van een medische handeling gevraagd, zoals het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie. Met het oog op de gezondheid van de kinderen is het van groot belang dat de medewerkers in dergelijke situaties zorgvuldig handelen.

Er zijn drie situaties te onderscheiden:

1. Het kind wordt ziek tijdens de opvang
2. Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek
3. Medische handelingen

1. Het kind wordt ziek tijdens de opvang

Een kind dat ziek is, is thuis het beste af. Een ziek kind kan op de opvang niet de aandacht krijgen die het nodig heeft zonder dat dit ten koste gaat van de gehele groep. Daarnaast dienen de medewerkers te voorkomen dat andere kinderen besmet raken in geval van een besmettelijke ziekte. De richtlijnen van de GGD worden door de medewerkers gehanteerd als uitgangspunt, maar de leidinggevende behoudt zich het recht voor om het advies van de huisarts of GGD niet over te nemen als dit in het belang is van het kind of de gehele groep. De GGD kijkt naar het infectiegevaar. De opvang kijkt met name naar de verzorgingsbehoefte van het kind.

Als een kind overdag ziek wordt, worden de ouders op de hoogte gebracht. Zolang de opvang denkt de verantwoording aan te kunnen, kan het zieke kind, in overleg met de ouder, die dag bij de opvang blijven.

In de volgende gevallen wordt de ouder verzocht het zieke kind op te halen:

- Bij oplopende koorts.
- Indien het kind zich niet meer kan handhaven in de groep.
- Als er sprake is van een duidelijke epidemie. In dat geval wordt de GGD geraadpleegd.

Een kind dient één dag koortsvrij te zijn, voor het weer gebracht kan worden. Het kind moet in zoverre weer beter zijn dat het in staat is mee te doen aan het normale ritme van de dag.

2. Het verstrekken van geneesmiddelen op verzoek

Kinderen krijgen soms geneesmiddelen of andere middelen (bijvoorbeeld zelfzorgmiddelen) voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook gedurende de tijd dat zij op de opvang zijn.

Hierbij wordt gedacht aan bijvoorbeeld pufjes bij astma, antibiotica, of zetpillen bij bijvoorbeeld toevallen.

Indien ouders medewerkers vragen deze middelen aan hun kind te geven, zal de ouders gevraagd worden schriftelijk toestemming te geven. Meestal gaat het namelijk niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om

middelen, die bij onjuist gebruik, tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden.

Wij van Villa Vrolijk maken gebruik van twee overeenkomsten

1) medicijnverklaring kuur

2) medicijnverklaring preventief

In de overeenkomst gebruik geneesmiddelen wordt schriftelijk vastgelegd:

- om welke geneesmiddelen het gaat
- hoe vaak deze gegeven moeten worden
- in welke hoeveelheden
- op welke manier het geneesmiddel gebruikt moet worden
- de periode waarin de geneesmiddelen moeten worden verstrekt
- de wijze van bewaren en opbergen
- de wijze van controle op de vervaldatum.

Door het zorgvuldig vastleggen van gegevens wordt duidelijk wat beide partijen van elkaar kunnen verwachten.

Wanneer het gaat om het verstrekken van geneesmiddelen gedurende een lange periode wordt regelmatig met de ouders overlegd over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik tijdens de opvang.

3. Medisch handelen

In uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan de opvang vragen handelingen te verrichten die vallen onder “medisch handelen”. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding, het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje, of het toedienen van een injectie.

In zijn algemeenheid worden deze handelingen door de thuiszorg of door de ouders zelf tijdens de opvang uitgevoerd. In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op de medewerkers gedaan. Ouders moeten voor deze medische handelingen hun schriftelijke toestemming geven en met de leidinggevende van de opvang wordt besproken of de handelingen door de medewerkers verricht kunnen worden.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen is er, binnen de wetgeving, een aparte regeling gemaakt. De wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (Wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en geldt als zodanig niet voor personeel werkzaam in de kinderopvang. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen worden afgegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk, aan de hand waarvan ook een aantal regels te geven zijn voor de kinderopvang, als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

Bepaalde medisch handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen – mogen alleen verricht worden door artsen. Anderen dan artsen mogen medische handelingen alleen verrichten in opdracht van een arts. De betreffende arts moet zich ervan vergewissen dat degene die niet bevoegd is, wel de bekwaamheid bezit om de handelingen te verrichten.

Aansprakelijkheid

Een kinderopvanginstelling die niet kan bewijzen dat medewerkers voor een bepaalde handeling bekwaam zijn, mag geen medische handelingen laten uitvoeren. Een medewerker die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht – bijvoorbeeld omdat hij/zij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht – zal deze handeling eveneens niet mogen uitvoeren. Een ieder die bij het verlenen van zorg schade of een aanmerkelijke kans op schade aan de gezondheid veroorzaakt, is civielrechtelijk of strafrechtelijk aansprakelijk.

Medisch handelen tijdens (te verwachten) noodsituaties

Er kunnen zich situaties voordoen waarin acuut gehandeld moet worden, omdat er een zeer gevaarlijke of levensbedreigende situatie bij een kind ontstaat. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld koortsstuipen of allergie voor wespentekenen. In noodsituaties wordt van de medewerkers verwacht naar beste vermogen te handelen en mogen zij volgens de wet afwijken van de normale richtlijnen die gelden voor medicatieverstrekking. Uiteraard alleen als er geen andere oplossing mogelijk is.

Indien bekend is dat bij een kind een medische noodsituatie kan ontstaan waarbij de te verrichten handeling bekend is, zal deze handeling vooraf worden geoefend. Medewerkers zullen, onder leiding van een arts of verpleegkundige, instructie krijgen over de manier waarop de medische handeling moet worden uitgevoerd.

Het toedienen van een zetpil, willen wij doen in samenspraak met de ouders, en na ondertekening van de medicijnverklaring.

H7. Coachplan

Vanaf januari 2019 is er volgens de wet IKK een pedagogische beleidsmedewerker/ coach verplicht.

Deze beleidsmedewerkster/ coach is Manuela van Tiggele (eigenaresse van Kinderopvang Villa Vrolijk). Zij heeft haar cursus HBO Basis cursus Coaching voor de kinderopvang afgerond op 5 december 2018.

Medewerkers

Patricia Ista

Anne Elenbaas

Natasja Polderman

Nadia van Broekhoven

Chantal van der Wielen

Annemarijke Kleppe

Marleen Breeman

In totaal maakt dit 60 coaching uren.

We hebben twee locaties dit maakt samen 100 uur voor het pedagogisch beleid.

In totaal zal er 160 uur ingepland gaan worden voor de pedagogische beleidsmedewerker/ coach.

Wij hebben twee fulltime medewerkers (Manuela niet meegerekend). Wij willen wel alle andere medewerksters 10 uur coaching uur bieden, dit omdat wij de invoering van een coach op de werkvloer als een positieve nieuwe regel zien en daar ook heel veel voordeel mee kunnen behalen.

Manuela van Tiggele zal gecoacht worden door Jessica Versteeg. Werkzaam bij kindercentrum 't Molentje te ST- Philipsland.